

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

BARTOLOMEJ

ROČNÍK XVII.

ČÍSLO 9

SEPTEMBER 2009

Rozhovory: Trojica nováčikov medzi nami
Reportáž z Mariánskej púte - Svedectvo lásky - Kráľovná z Tammíru
Doživotné sľuby sestry Luciany - Vzdelávanie bez platenia

Dnes na slovíčko s novými kaplánmi a diakonom

Trojica nováčikov medzi nami

V našej farnosti sme počas leta privítali dvoch nových kaplánov a diakona, ktorý k nám prišiel na pastoračnú prax. Položili sme im pár otázok, aby sme ich aj prostredníctvom stránok farského časopisu trochu viac spoznali.

Kaplán Pavel Cerovský Bez modlitby sa nedá žiť

Narodil sa 7. januára 1982 vo Zvolene. Má troch súrodencov: dvoch bratov a jednu sestru. Po absolvovaní základnej školy v Detve navštevoval Strednú priemyselnú školu strojnícku vo Zvolene. Po maturite študoval rok na Strojníckej fakulte Žilinskej univerzity v Žiline. Tam v ňom dozrelo rozhodnutie pre kňazské povolanie. Po roku absolvoval deväťmesačnú vojenskú službu z Kežmarku a na Lešti. Potom bol prijatý do Kňazského seminára v Badíne. Diakonskú prax absolvoval v Kremnici, po kňazskej vysviacke sa stal kaplánom v Prievidzi. Zálub

má mnoho - od astronómie cez jemnú elektroniku, tvorenie webu, strihanie videa, až po tvorbu grafického materiálu pre plagáty, brožúrky, časopisy.

Zriekli ste sa niečoho na ceste ku kňazstvu, čo zaboľelo? Nelutujete?

Áno, zriekol som sa množstva vecí, čo plyní aj z povahy povolania a kňazstva. Boh ako náhrada prevyšuje všetko akoby stratené. Tak sa snažím to pochopiť a prijať.

Kto je vašim kňazským vzorom?

Jeden kňaz zo seminára, ktorý je naozaj druhý Kristus, nielen svätením, ale aj životom. Pozerajúc na neho chápem, ako sa dá kňazstvo krásne žiť, že to nie je len ideál, ale reálne možné.

Na ktorú duchovnú oblasť v Prievidzi ste sa tešili?

Prievidzu som nepoznal, ale poznal som pána dekana. Vlastne po vysviacke som tu bol prvýkrát. Spoznávam, čo je to kňazstvo. Jeden kňaz mi povedal, že to pomaly začnem chápať a registrovať tri mesiace po vysviacke, takže je mi ešte ťažko hovoriť. Ale rád spovedám.

Aká bola vaša prvá duchovná služba?

Diakonská prax v Kremnici, kde som po prvýkrát spoznal, ako je to žiť na

fare (spolu s pánom farárom a kaplánom).

Boli niektoré okamihy v živote, ktoré vás dokázali vytočiť?

Pravdaže boli a sú, ale nechcem prezrádzať svoje slabosti.

Čo znamená pre vás modlitba?

To, čo sa stále učím a spoznávam ako životne dôležité. Bez nej sa nedá žiť, vlastne dá, ale veľmi ťažko. Moja sestra je rehoľníčka. Takže sa za seba navzájom modlíme, ale

nepochybujem ani o modlitbe mojich rodičov, starých rodičov a množstva priateľov.

A záverečná tradičná otázka: Čo odkážete čitateľom Bartolomeja?

Páči sa mi váš časopis, začína sa mi páčiť vaša, alebo už naša farnosť, a ak budeme spolu pracovať na budovaní Božieho kráľovstva tu v Prievidzi, tak Boh bude s nami.

Kaplán Ján Skurčák

Pán ma zvädzal a ja som sa dal zviest'

Narodil sa 9. apríla 1979 Partizánskom, vyrastal v obci Chynorany a každé prázdniny trávil na Orave so svojimi dvoma sestrami. Zažil tak detstvo plné

všelijakých dobrodružstiev. Základnú školu navštevoval v Chynoranoch, strednú v Nitre (Gymnázium sv. Cyrila a Metoda) a seminár tak tiež v Nitre, lebo patrilo do Nitrianskej diecézy. Po vysvätení za diakona pôsobil v Považskej Bystrici. Prvé kaplánske miesto dostal v Žiline na sídlisku Solinky, kde pôsobil dva roky, potom prišlo preloženie do Novák a po štyroch rokoch do Prievidze, kde začína svoj siedmy rok kňazstva. Jeho záľubami sú najmä hory a veci s nimi súvisiace, dobré knihy a spoločenské hry.

Na úvod nám povedzte nejaký dobrý zážitok...

Tých je veľa: od huncútstiev až po vážne veci. Raz som napríklad rozbil susedovi sklo na aute, lebo som

chcel vedieť, či prehodím strechu, ktorá bola naozaj vysoko. Alebo si spomínam na cestu do kostola so starým otcom na motorke, na návštevy mnohých pútnických miest doma i vo svete, na situácie - aby som to povedal tak poeticky, ale aj reálne - v ktorých keď ťa srdce bolí, ale aspoň vieš, že ho máš.

9/09

Ako ste sa rozhodli pre kňazstvo?

Rozhodoval som sa takpovediac na striedačku. Všetko sa to odohrávalo, keď som šiel na strednú školu, býval som na internáte, kde som stretol dobrých ľudí a partiu, mohli sme sa o všeličom rozprávať a všeličo sme aj vyparatili a potom to tak vyzeralo: raz áno, raz nie. To viete, nie vždy to ide ako po masle, ale Pán ma zvädzal a ja som sa dal zviest'. Nepovedal by som, že to bolo ťažké. Ale nikdy to nebola nuda a ani nie je, a tomu sa teším.

Poznáte Prievidzu?

Prievidzu som viac spoznal až po prerozdelení diecéz, takže som tak trochu vedel, ako to tu vyzerá a do čoho idem, keďže Nováky neboli ďaleko a prideliili ich do prievidského dekanátu. Teším sa, že som tu, lebo je pravdou, že Pán sa naozaj stará a vie vždy, čo potrebuje. Tak je to aj so mnou a s každým z nás.

Čo vás najviac zaujalo počas štúdia v seminári?

Najviac ma oslovilo a prirástlo mi k srdcu Sväté Písmo, jeho výklad.

Zriekli ste sa niečoho na ceste ku kňazstvu, čo zaboľelo? Neľutujete?

Zriekol a neustále zriekam. Povedal by som, že každý deň, no nikdy som

to neľutoval a ani neľutujem - lebo Pán sa stará.

Kto je vašim kňazským vzorom?

Tých je viac, napr. sv. Ján Evanje-
lista, sv. Ján Krstiteľ, sv. František,
sv. Ján Mária Vianney.

Boli niektoré okamihy v živote, ktoré vás dokázali vytočiť?

Aj keď som flegmatik, boli, a keď prídu, všimnete si to...

Čo znamená pre vás modlitba?

Stretnutie sa s Pánom, čas, keď som s ním.

Kde čerpáte námety na kázne pri svätej omši?

To je rôzne: od osobných zážitkov cez stretnutia s ľuďmi po osobnú modlitbu, štúdium komentárov a iných zamyslení či kázni.

Modlievali ste sa doma ako celá rodina?

Aj áno, hlavne cez sviatky, a vždy mi dobre padlo, keď som si všimol, ako sa ocino i mamina modlia.

Vaše obľúbené jedlo...

Povedal by som, že to, čo mám práve na tanieri. Ale veľmi mi chutí bábovka s tvarohom - tá je super.

Diakon Ján Kraus**Obrátenie mi vymodlila stará mama**

Narodil sa 20. októbra 1983 v Banskej Bystrici. Má štyroch bratov. Študoval najprv na strednej priemyselnej škole elektro-technickej a potom

dva roky informatiku na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Po rozhodnutí pre kňazstvo študoval v Kňazskom seminári v Badíne. Vysvätený za diakona bol tento rok a ako prvé duchovné pôsobisko mu biskup určil Prievidzu.

Ako ste sa rozhodli pre kňazstvo?

Ked' som bol asi v druhom ročníku na strednej škole, začal si Boh nachádzať cestu do môjho života. Aj dovtedy som chodil do kostola, ale tým sa môj kresťanský život končil. Prakticky som žil bez Boha - nevedel som, že je mojím Otcom, že sa o mňa stará, a tak to aj vyzeralo. Žil som len pre seba, v hriechoch a tíšeni svojej bolesti tvrdou hubou, piatkovými hýreniami atď. - asi tak ako mnohí mladí dnes. Potom som sa raz dostal do centra pre mládež v Španej Doline a to bol prevrat v mojom živote, lebo som zisťoval, že sa dá žiť opravdivý život šťastia a ten nám dáva náš Nebeský Otec. A potom to už postupne išlo. Môj život sa začal stávať radostným, až som spoznal, že moje srdce sa túži viac darovať v kňazstve ako v rodine. Teraz viem, že za tým bola hlavne modlitba mojej starej mamy „Sme zachránení“, kde sú prislúbenia o obrátení členov rodiny. Pre moje okolie bolo moje rozhodnutie pre kňazstvo veľkým šokom, lebo som o tom nikdy nehovoril, a tak to nikto neočakával. Aj ja som k tomu dospieval postupne, najprv sa mi to vôbec nepáčilo - chcel som mať veľkú rodinu. No postupne mi Pán Boh odhaľoval túžby môjho srdca, až som si raz uvedomil, že nemôžem ostať tam, kde som, že musím ísť niekam ďalej. A tak som vykročil. Nebola to prechádzka ružovým sadom, ale mám pocit, že všetko za mňa vybojoval On.

Kto je váš kňazský vzor?

Ján Mária Vianney.

Poznáte Prievidzu?

Do Prievidze som sa tešil - už som tu poznal niektorých ľudí a vedel som, že Pán Boh vybral to, čo bude pre mňa najlepšie.

Modlievali ste sa doma ako celá rodina?

Najprv nie, a prinieslo to aj svoje neblahé ovocie. Teraz znova začíname.

Zriekli ste sa niečoho na ceste ku kňazstvu, čo zaboľelo? Neľutujete?

Zrieknuť som sa musel viacerých vecí, ale neľutujem, lebo to všetko boli veci, ktoré by človeka len brzdiť v šťastnom živote.

Na záver nám ešte povedzte nejakú veselú bohosloveckú príhodu...

Raz nás pozvali na Nedeľu Dobrého Pastiera do Mošoviec. Išli sme večer autom a nikto nevedel, kde to presne je, a nikto ani nepoznal pána farára. Tak sme zaparkovali do otvorenej brány domu najbližšie pri kostole a chalani už zatvárali za nami bránu. Po chvíli vyšiel z domu nejaký človek, ktorý pohľadom dával najavo, že ničomu nerozumie. Ja som však už nestihol zastaviť spolužiaka za volantom, ktorý plný nadšenia v domnienke, že je to pán farár, volal: „Tak už sme tu!“ Pán domáci bol ešte prekvapenejší, a tak som rýchlo vyskočil z auta a pýtal sa, či sme na fare. Samozrejme, neboli sme. Rýchlosť, akou sme sa ospravedlnili a znova otvorili tú bránu, je neopísateľná.

Za rozhovory s láskou ďakuje

Anka G. Vavrová

Foto: Autorka a súkromné archívy

PRIEVIDŽANIA PUTOVALI S DÁŽDNIKMI, NA NEBI VŠAK NEBOLI MRAKY

Priestranstvo na Mariánskom vršku sa pomaly začalo naplňovať. Ľuďmi a dáždnikmi. Nie, nepršalo. To si len Panna Mária zabezpečila pekné počasie na tradičnú púť pri príležitosti slávnosti Nanebovzatia. A tak sa ľudia dáždnikmi nechránili pred dažďom, ale pred horúcimi slnečnými lúčmi. S pohľadmi upretými smerom k tej, pred ktorou sa chrániť netreba. K Nanebovzatej.

Tradičná mariánska púť sa v Prievidzi koná už viac ako 600 rokov. Prvá písomná zmienka o nej pochádza totiž z roku 1340. Prievidžania odvtedy stále vyhľadávajú pomoc Nanebovzatej Panny Márie, ktorej je zasvätený najstarší kostol v Prievidzi.

Sobotný sprievod

„Na úvod sa pomodlíme Litánie k Márii Kráľovnej,“ vyzval veriaci ľud prievidzský dekan Martin Dado. Odpoveď „oroduj za nás“ na jednotlivé invokácie sa už onedlho opakovanne ozývala Farským kostolom z ktorého vykročila procesia so sochou Panny Márie smerom na Mariánsky vršok.

Dievčatko s macíkom

Biele umelohmotné stoličky boli zanedlho obsadené. Ľudia sa rozostúpili i po krajoch lúky hľadajúc nejaký tieň. „Zdravas Mária... Svätá Mária...“ Hlasy sa zlievali v opätovnej modlitbe ruženca počas mariánskeho večeradla. Potom už nastal čas úvodnej svätej omše celebrovanej Martinom Dadom, dekanom prievidzskej farnosti. Vo svojej homílii predstavil Máriu ako vzor pre mladých ľudí, ktorí sa pýtajú a hľadajú odpovede, ale i ako vzor pre mladé rodiny, ktoré často utekajú od problémov. Dôležité je, aby podobne ako Svätá rodina, aj oni mali so sebou na úteku Ježiša. Máriu

zas predstavil ako vzor pre trpiacich, pretože rozumie zmyslu kríža a bolesti. „Bez obety niet lásky,“ zdôraznil Martin Dado. „Veci zadarmo dáva len diabol.“

Kdesi v pútnickom dave sa nachádzalo malé dievčatko s macíkom. Všimol si ho i pán dekan. Keď si totiž išlo spolu s mamou po krížik, predostrelo pánu dekanovi na požehnanie aj svojho macíka. „Zarazil som sa a nevedel som, čo robiť,“ skonštatoval v závere sv. omše pán dekan. „Potom som si však uvedomil, že požehnané musia byť aj všetky tie veci, s ktorými ste sem prišli. Možno nie tie materiálne, ale problémy, ktoré ste si sem priniesli, aby ste ich predostreli našej Nebeskej Matke.“

Večer na vršku

Rozhovory tých, čo sa dlho nevideli, sa miešali s piesňami znejúcimi na pódiu. S prichádzajúcou tmou sa mladí sústredili na tvorbu novej nádejnej gospelovej skupiny Audience z Trnavej Hory. Tá svojím spevom sprevádzala aj mládežnícku svätú omšu, ktorú slúžil prievidzský pán kaplán, novokňaz Pavel Cerovský. Vo svojom prihovore oslovil všetkých prítomných revolučnou výzvou: „Žite tak, aby ste peklu robili problém!“ Zároveň predstavil tri veci, ktoré diablovi najviac vadia: prijímanie sviatostí, hierarchické usporiadanie cirkvi a mariánska úcta.

Nedeľné vyvrcholenie

V nedeľu krátko pred desiatou hodi-
nou doobeda sa smerom od hlavnej
cesty k pútnikom začali nieť tóny
dychovky. Pomaly sa vynorili aj zá-
stavy a sprievod so sochou Panny
Márie, ktorý prichádzal
z neďalekého Koša. Obec tento rok
oslavuje 600. výročie svojho založe-
nia a snaží sa obnovovať tradície, ku
ktorým patrí aj pripojenie sa
k prievdzským pútnikom.

Len čo sa z Mariánskeho kostola vy-
noril hlavný celebrant nedeľnej svä-
tej omše, Mons. Róbert Bezák, ktorý
sa pred dvoma mesiacmi stal bisku-
pom trnavskej arcidiecézy, davom
prebehla vlna potlesku. Bola to jeho
prvá verejná svätá omša pre rodá-
kov slúžená po uvedení do funkcie.

Lono matky, lono zeme, lono neba

Arcibiskup Róbert si pre svoju kázeň
vybral obraz materinského lona -
lona matky, v ktorom sme ešte cel-
kom telesní; lona zeme, v ktorom už
zmýšľame i duchovne a lona neba,
ku ktorému smerujeme. Nový trnav-
ský biskup nezabudol poukázať ani
na veľkosť Božej moci: „Kto by to
vtedy povedal, keď som sa ako 19-
vybral na teológiu, ja, človek
z mesta, ktoré malo byť výkladnou
skriňou inej ideológie, že sa raz sta-
nem arcibiskupom? Koľké problémy
vtedy z toho boli! A Boh si predsa
našiel cestu. Bohu nie je
možné klásť prekážky,
nemožno ho zastaviť.“

Na západ, na Trnavu...

„Som biskup, mal by som
byť silný chlap,“ skonšta-
toval v závere svätej om-
še Mons. Róbert Bezák.
„Keď sa však na vás po-
zerám, nemôžem sa
ubrániť dojatiu.“

Určite sa mnohí každý večer budú
zaňho modliť a pozeráť pritom sme-
rom na západ, na Trnavu, presne
tak, ako o to prosil. A iste si aj on
spomenie na rodákov vždy, keď si
oblečie darovaný ornát z ručne tka-
ného hodvábu s výšivkou jeho bis-
kupského hesla: „Imple nos miseri-
cordia. - Zahrňaj nás milosrden-
stvom.“

Farský deň

Púť pokračovala aj popoludní Far-
ským dňom. Popoludnie pre všet-
kých, nielen pre deti. Príjemná no-
vinka. Na futbalovom ihrisku neďa-
leko Priemstavu sa zišli celé rodiny
farníkov - deti, aby si zasúťažili,
ženy, aby sa porozprávali, a muži,
aby si zahrli futbal. Kuriózne fut-
balové stretnutie slobodní proti že-
natým skončilo 5:2 v prospech slo-
bodných i napriek tomu, že hra bola
pomerne vyrovnaná. Hladní nasýtili
svoje žalúdky gulášom, smädní uha-
sili smäd čapovanou kofolou či pi-
vom.

Tohtoročná prievdzská púť spojila
dohromady zbožnosť s radosťou
a priniesla tak do svojich farských
rodín oživenie, z ktorého mala urči-
te radosť aj naša Nebeská Matka.

Petra Humajová

Svedectvo lásky

Pri príležitosti 49. výročia úmrtia služobníka Božieho bl. biskupa Pavla Gojdiča OSBM navštívila naša redakcia pani Ondruškovú, žijúcu dlhé roky v Prievidzi. Jej manžel František Ondruška bol priamym svedkom posledných chvíľ života tohto vzácneho človeka, ktoré sa udiali v Leopoldovskej väznici.

Vďačí Bohu za všetko

Pani Margitu Ondruškovú stretávame v prievidzských kostoloch pri svätých omšiach, ale aj pri pobyte v nemocniciach, keď je v starostlivosti lekárov. Statočne prechádza utrpením, lebo odjakživa vie, že je vo veľkej ochrane Božského Srdca - ako každý z nás. Niekedy ju vidno doma na záhradke, s ktorou je zžitá dlhé roky, od čias, keď sa na dvore ešte batolili dnes už dospelé tri deti, ktoré vychovali s manželom Františkom.

Narodila sa v Spišskej Belej 1. 9. 1929. Kedysi zapálená športovkyňa sa borila s ľahkou atletikou ešte v Baťovej škole práce. Doma u rodičov i v tejto škole sa naučila desatoro, disciplínu a poriadku života. Dokonca vychovávateľky kontrolovali na internáte aj spoločnú účasť na svätých omšiach. Aj v "Baťovej" škole bol na prvom mieste Boh. Pani Margita spomína: „Raz cez dovolenku som išla na duchovné cvičenia na Bôrik, kde som sa stretla so svojím budúcim manželom Ferkom. Ešte krátko pred svadbou sme si vykali... Nikdy som neoľutovala svoje rozhodnutie a z lásky sa nám narodili dvojčičky Peter a Marta. Neskoršie nám Boh požehnal ešte dcéru ku Beátu.“

Ťažké chvíle - manžel vo väzení
Keď v r. 1959 zatvárali horlivých kresťanov, zobrali do väzenia aj manžela pani Ondruškovej. Príčinu si našli. A tá znela - "velezrada"...

„Nikoho nezaujímal, že máme doma dve malé deti a z čoho budeme žiť. Keď bola udelená amnestia, manžela neprepustili a domov prišiel prípis, že jeho návrat nie je žiaduci. Vtedy som tomu vôbec nerozumela. Ja som sa dostala do nemocnice v Partizánskom na ortopédiu a celé štyri mesiace nám deti opatrovala manželova matka. S manželom sme sa stretli až po vynesení rozsudku na zvláštne povolenie. Deti nemali k otcovi prístup. Boli to veľmi

Pani Ondrušková s manželom a synom

ťažké chvíle, zvlášť pre ne.“

Lyžička ako obetný kalich

„Môj manžel spomínal na doktora Antona Neuwirtha, hlboko veriaceho človeka, ktorý bol tiež väzňom a mali k nemu úctu nielen spoluväzni, ale aj dozorcovia a správa väznice. Staral sa o ich zdravie, ale aj o duchovné potreby na všetkých oddele-

niach, ktoré mal pod svojím zdravotným dozorom. Veľmi pomáhal aj údajnému „politickému väzňovi“ biskupovi Gojdičovi. Robil všetko, aby mu zmiernil bolesti a zachoval ho pri živote. Nebál sa!“ spomína si na slová svojho muža pani Ondrušková.

„Môj František bol na cele pána biskupa statočným ošetrovateľom a mal veľkú príležitosť a možnosť udržiavať s ním blízky kontakt. Ich pavilón sa volal vatikánsky. S Pavlom Gojdičom sa veľmi zbližili, aj keď pre vedenie boli iba čísami. Po amnestii sústredili Františka i kňazov do jednej izby. Môj muž často spomínal i pátra Vránu z Čiech. Keď som prišla na návštevu, manžel ma prosil, aby som doniesla sušené hrozienka, z ktorých si kňazi robili víno na premenenie pri svätej omši. Ako Eucharistia im slúžil na kocky nakrájaný chlebič. Väzenská lyžička im nahradila obetný kalich.“

Surovo dokopany čízmami

Keď raz robili raziu v ich nemocničnej cele č. 2, bachar sa pri pohľade na biskupa Pavla spýtal: „Kto je ten starý?“ Pán Ondruška zahlásil jeho číslo. Jeden spolupacient odpovedal z vedľajšej postele: „Ale pán veliteľ, veď vy ho veľmi dobre poznáte! To je ten pán biskup, ktorého ste v roku 1953 tak surovo čízmami dokopali pri drepoch a on padol, lebo nevládal.“ Nastalo ticho a z postele sa ozval bolestný hlas biskupa: „Nehnevajte sa na mňa, prosím, ale ja som vtedy už naozaj nevládal robiť drepy. Mrzelo ma veľmi, že som vás nahneval.“ Dozorca sa začervenal a upaľoval von z cely.

Boh vyslyšal

Biskup bol veľmi trpezlivý a mnoho vytrpel, pretože mal vo svojom ubi-

Portrét Pavla Gojdiča
od Miroslava Koložváryho (1996)

tom, zmučenom tele rakovinu. Statočne znášal bolesti a útrapy. Pred smrťou hovorieval: „Ferko, možno je to malichernosť, ale prosím Pána Boha, aby ma zobral z tohto sveta v dátume 17. júla, keď som uzrel svetlo sveta.“

„Manžel spozoroval, že biskup v noci sedí na lôžku a ukazoval rukou, aby podišiel k nemu. Keď sa k nemu priblížil, zrozumiteľne poprosil, aby ho preniesol na záchod a nechal ho tam osamote,“ spomína si pani Ondrušková na manželove rozprávania a pokračuje: „O chvíľu vo dverách WC stál biskup Gojdič, usmieval sa a povedal: Teraz už bude dobre! František vzal biskupa na ruky a položil na lôžko. Keď ho položil na posteľ, zbadal, že sa mu tvár zaliala potom a jeho úsmev mizol. „Zavolaj pána doktora,“ sotva zašepkal. Manžel zaklopal na okno nemocničnej cely, aby privolal dozorcú. Ten nech rýchlo privedie väzenského doktora. Ferko podišiel k lôžku kňaza Vránu a upozornil ho, že sa mu zdá, že s

otcom Pavlom je veľmi zle. Kňaz bez slova vyskočil z postele rovno k lôžku pána biskupa. Snažil sa mu prihovoriť, ale pán biskup už mal pohľad upriamený do stropu. Celé čelo mu zalieval pot. Páter Vrána sa k nemu sklonil a do ucha mu šepkal slová povzbudení. Bez pohnutia hlavy pozrel na manžela a povedal mu: „Umiera!“ Urobil mu znaky kríža po celom tele a pobožkal biskupa na čelo. Do správy manžel uviedol podrobnosti o čase skonu vzácneho mučeníka. Bolo päť minút po polnoci v nedeľu, 17. júla. Boh splnil jeho malú prosbu podľa želania. Zomrel v deň svojich narodenín. Kňaz Vrána ihneď odsľúžili zádušnú svätú omšu za zomrelého služobníka Božieho biskupa Pavla Gojdiča.“

Zasvätenie rodiny

Po návrate z väznice pán Ondruška d'akoval Pánu Bohu, že ho neprepustili na amnestiu a tak mohol byť autentickým svedkom posledných chvíľ vzácneho svätca. Ešte stihol zobrať nejaké osobné potreby zo-

snulého a vymeniť ich za svoje. Odovzdal ich gréckokatolíckemu predstavenstvu v Prešove.

„Manžel zomrel 24. 10. 2001 a ja sa teším piatim vnúčatám a šiestim pravnúčatám. Mojm veľkým želaním je, aby sme sa raz celá veľká rodina stretli v nebeskom kráľovstve s Trojjediným Bohom a Pannou Máriou. Po celý čas sme sa obaja i s malými deťmi denne zasväcovali Božskému Srdcu Ježišovmu. A to je mi zárukou i láskou,“ ukončuje spomínanie pani Margita Ondrušková.

Pri príležitosti 80. narodenín pani Margite Ondruškovej srdečne blahozeláme a vyprosujeme veľa Božích milostí do ďalšieho života a ďakujeme za úprimné slová, ktorými sa podelila o svoje spomienky s čitateľmi Bartolomeja.

Pripravili A. G. Vavrová
a M. Königová
Použitá literatúra:
Dr. Marian Potaš, OSBM -
Dar Lásky

Už nikdy sa nevrátia

V našom regióne, v handlovskej bani,
zahynulo pri banskom nešťastí 20 baníkov.

Spomeňme si v modlitbách na duše tých, čo zahynuli
i na pozostalých, ktorí sa s ich odchodom musia vyrovnat'.

Všetkým, ktorí boli touto katastrofou akokoľvek postihnutí,
vyprosujeme hojnosť Božej útechy a pokoja.

Odpočinutie večné daj duším, ó Pane,
a svetlo večné nech im svieti.

Nech odpočívajú v pokoji. Amen.

V prvých dňoch prázdnin sa mladí animátori, súčasní i bývalí študenti piaristického gymnázia, vydali spolu s pátrom Jánom miništrantmi na cestu do Svätého Jura.

V tamojšom piaristickom kláštore sa uskutočnil ďalší ročník obľúbeného tábora pre miništrantov. Mladí animátori sa počas piatich dní naplno venovali malým chlapcom, s ktorými putovali „do Jericha“, aby spoločne vďaka Bohu dobyli jeho múry, ale museli sa tiež zmieriť s porážkou, ktorá ich postihla v „Hai“. Chlapci boli rozdelení do 3 skupín podľa mien troch z dvanástich Izraelových synov - Simeon, Ruben a Júda.

Takýmto spôsobom, formou príbehu, ktorý sami spoločne prežívali, si mohli upevniť vedomosti zo Svätého

písma a samozrejme mohli zažiť veľa krásnych „bojových“ zážitkov. K tým najväčším nepriateľom, s ktorými boje pomáhali viesť i obeť kuchárky, patrili najmä komáre a neporiadok v izbách, umyvárňach, či na chodbách...

Duchovná obnova pre pedagógov s pátrom Gabrielom

Učitelia svoj nový školský rok začínajú už v posledný augustový týždeň. Po pracovných poradách, ktoré predchádzajú otvoreniu nového školského roka, sa každoročne konajú povinné duchovné cvičenia pre všetkých pedagogických zamestnancov Piaristickej spojenej školy.

Zážitky z posledných duchovných cvičení v nás ešte stále rezonujú nepochybne aj vďaka radostnej at-

mosfére, ktorú na nich pomohol vytvoriť páter Gabriel Pavol Prievalský. Za krátky čas pod vplyvom Ducha Svätého prítomného v jeho speve, hudbe i reči, na tvárach vážnych učiteľov zažiarila radosť, nadšenie, možno i odpustenie a vzájomná úcta. Mnohým otvoril cestu radostného prežívania kresťanstva i učiteľstva zároveň, voviedol nás hlbšie do vlastného srdca a pomohol nám pochopiť tajomstvo spoločenstva, ktoré pod vedením samotného Krista nemôže zablúdiť. „Napokon buďte všetci jednomyselní, súcitní, bratsky sa milujte! Buďte milosrdní a pokorní.“ (1 Pt 3, 8)

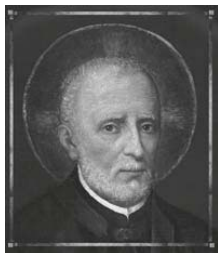
Ďakujeme dobrému Bohu za tri krásne dni naplnené láskou k sebe, blíznym (kolegom) a predovšetkým láskou k Nemu samotnému.

Pripravila E. Blašková

VZDELÁVANIE BEZ PLATENIA

Sv. Jozef Kalazanský

Dnes už je bezplatné vzdelávanie samozrejmosťou. Školská dochádzka - povinná - stratila príchut' čohosi cenného a stala sa nutnosťou. Skúsme sa však preniesť v čase o pár storočí dozadu. Vtedy vzdelanie nebolo bežne dostupné, mohli by sme ho skôr nazvať výsadou bohatých. Zmenu v tomto pohľade na školstvo priniesol až sv. Jozef Kalazanský. Založil totiž v Ríme prvú školu, v ktorej sa vyučovalo zadarmo.

Jozef Kalazanský sa narodil pravdepodobne v roku 1557 v dedine Peralta de la Sal v Španielsku. Bol najmladším zo siedmich detí. Už od detstva bol vedený k viere. Hovorí sa, že keď mal päť rokov, vybral sa preč z domu ozbrojený nožom, aby vyhľadal a zahubil diabla, čo je dôkazom jeho živej viery. Vyštudoval filozofiu, teológiu a právo. Spolužiaci sa vysmievali z jeho záľuby v modlitbe a štúdiu, on však šiel pevne za svojím cieľom.

Bude z neho kňaz?

Jozef skoro pochopil, že ho Pán volá k službe kňazstva. Starší brat Peter však zomrel a otec sa postavil proti tomu, aby jediný syn (ostatné deti boli dievčatá) odišiel z domu. Jozef nevedel, čo robiť. Zostal teda v rodnej dedine a dúfal, že sa situácia nejako vyrieši. Stalo sa. Po tom, čo vážne ochorel, so súhlasom otca zložil slub, že ak vyzdravie, stane sa kňazom. Onedlho naozaj vyzdravel a mohol sa vybrať za svojím snom.

Hľadanie cesty

Za kňaza bol Jozef vysvätený v roku 1583. Pôsobil vo viacerých diecézach, po istom čase však odišiel do Ríma, aby od pápeža získal nejaký významný cirkevný úrad. Mal by tým zabezpečený dostatočný finančný príjem. Pobyť v Ríme sa však z niekoľkých plánovaných týždňov pretiahol na roky a napokon sa Jozef do Španielska už ani nevrátil. V Ríme totiž našiel to, čo hľadal. Svojou cestu.

Deti bez výchovy

V roku 1590 sa krajinou prehnal mor, ktorému podľahlo množstvo ľudí. V uliciach Ríma tak ešte viac vzrástol počet detí odkázaných samých na seba, potulujúcich sa ulicami bez lásky a výchovy. Jozef ich videl všade. Kradli, správali sa násilnícky, mravnosť im bola cudzia. Hoci sa Jozef už predtým angažoval v rôznych charitatívnych organizáciách, až teraz si uvedomil, že liek na túto situáciu je len jeden: výchova detí na čnostných ľudí a kresťanov, ktorí majú radi prácu a poriadok a sú si vedomí vlastnej hodnoty i zodpovednosti. V roku 1597 otvoril pri fare sv. Doroty v Zátiberí prvú bezplatnú školu v Európe pre chudobné deti.

Čítať, písať, počítať

Školu Jozefa Kalazanského začali čoskoro navštevovať stovky detí, ktoré sa tu učili nielen základným vedomostiam, ale aj láske k Bohu. V ned'alekom kostole sv. Pantaleona sa počas vyučovania konala ustavič-

ná modlitba - žiaci doň prichádzali v malých skupinkách pod vedením kňazov a každú štvrt'hodinu sa striedali v modlitbe s ďalšími študentmi. Po skončení vyučovania boli učitelia povinní žiakov odprevádzať domov. O činnosti Jozefa Kalazanského a jeho spolupracovníkov sa čoskoro dozvedeli aj iné mestá a žiadali ho, aby podobné školy zriadil i u nich.

Nepriatelia nespia

V roku 1621 vznikla Rehoľa chudobných regulárnych klerikov Božej Matky Zbožných škôl, čiže piaristi. Jej základ tvoril práve Jozef Kalazanský a niekoľko jeho spolupracovníkov. Zdalo by sa, že všetko plynulo hladko, nebolo to však tak. Jozef musel stále odolávať útokom zo strany predstaviteľov vyšších vrstiev, ktorí si mysleli, že vzdelaním chudobných bude ohrozená ich pozícia. Stávali sa proti nemu aj miestni učitelia - keďže Zbožné školy boli vzorom ekumenizmu a študovali v nich vedľa seba bohatí i chudobní, katolíci, židia i moslimovia, prichádzali tak oni o prácu a zdroj financií. Nespolahlivými sa ukázali byť aj viacerí spolupracovníci. Podkopávali Jozefovu autoritu a napokon dosiahli i to, že rehoľa bola zredukovaná iba na jednoduché združenie bez sľubov. V čase smrti Jozefa Kalazanského teda oficiálne neexistovala.

Muž plný nádeje

Keď v roku 1648 Jozef vo veku 92 rokov umieral, zdalo sa, že je všetkému koniec. On však opúšťal tento svet s pokojom a zveril budúcnosť združenia do Božích rúk. O osem rokov neskôr sa jeho nádeje vyplnili. Piaristi boli opäť schválení ako rehoľná kongregácia a jeho socha bola umiestnená v bazilike sv. Petra už po beatifikácii, teda skôr, ako bol v roku 1767 svätorečený. Bola tým porušená zásada, že v bazilike môžu byť umiestnené len sochy kanonizovaných svätcov.

Piaristov v súčasnosti môžete nájsť na celom svete. V roku 1666 prišli na pozvanie gróffy Františky Pálffyovej aj do Prievidze, kde s výnimkou ťažkého obdobia komunizmu pôsobia dodnes. Nezosielajú síce žiakom ťaháky na písomky tak, ako to raz ktosi vtipne poznamenal o anjeloch na obraze bočného oltára sv. Jozefa Kalazanského, snažia sa však svojím životom naplňať ideál učiteľa, ktorý svetu priniesol Jozef Kalazanský.

Pripravila: Petra Humajová
(Životopisné údaje: F. Giordano:
Sv. Jozef Kalazanský,
R. Ondruš: Blízki Bohu i ľuďom,
M. Kotras: Sv. Jozef Kalazanský -
apoštol maličkých)

*Učiteľ má byť
predovšetkým svätcom.
Žiadna vzdelávacia metóda
nemôže byť účinná,
ak samotný vychovávateľ
nestelesňuje ideál čnosti,
ktorú dáva.*

Kráľovná z Tammíru

Milé deti, viete, kto je Natálka? Malé dievčatko z dedinky uprostred Lórenských hôr, ktoré krutá smrť pripravila o najdrahšieho človeka. Zobral ju k sebe tajomný starec. Celá dedina ho považovala za čarodejníka. Býval chatrči pod lesom. Keď sa zastavil v dedine, mnohí ho prosili o radu. Nikdy im priamo nepovedal, čo majú robiť. Vravieval, že rozhodovať za iných je najväčším previnením ľudí, ktorí sami seba považujú za múdrych.

Natálka sa po čase vrátila do dediny, kam ju zanesol sob Michal. Jedného dňa starec zmizol a zmizla aj jeho chatrč. Potom sa začali diať zázračné veci - na snehu rozkvetli fialky, na kopci vyrástol tajomný strom, ktorý vedel „rozprávať“ pomocou listov. Obklopovala ho čarovná guľa. Tá nepustila k stromu každého - len ľudí čistého srdca. Určite nie tých, ktorí prichádzajú so zlými úmyslami...

Aké tajomstvo ukrýva strom? Kam sa podel starec? Kto je tajomná srna so znamienkom pri oku? Čo zmenilo zlého Mateja?

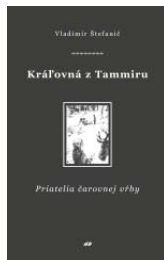
Toto všetko a ešte veľa iného sa dozviete z knihy s názvom

„Kráľovná z Tammíru“, ktorej autorom je mladý katolícky kňaz Vladimír Štefanič a vyšla vo vydavateľstve DON BOSCO. Prvú kapitolu knihy a rozhovor s autorom možno nájsť na internetovej stránke www.kralovnaztammiru.sk.

Všetkým, ktorí si malú hrdinku a jej napínavé dobrodružstvá obľúbia, sľubuje autor ďalšie pokračovanie, ktoré má vyjsť v jeseň tohto roku.

Katarína Bubnášová

Vydavateľstvo Don Bosco

Doživotné sľuby sestry Luciany

Dňa 15.8. 2009 zložila do rúk generálnej predstavenej sestry Ignácie Hriňovej od Milosrdných sestier od sv. Vincenta - satmárov - doživotné sľuby vernosti, poslušnosti, pokory a ďalších cností naša rodáčka, priateľka, bývalá redaktorka časopisu Bartolomej, sestra Luciana (Kristína Žiaková).

Svätú omšu v kostole sv. Bartolomeja vo Vrčku celebraval banskobystrický biskup Mons. Rudolf Baláž. Koncelebrovali viacerí kňazi. Sestru Lucianu prišli povzbudiť jej rodinní príslušníci, prievádzská mládež,

priatelia i známi. I my ju touto cestou povzbudzujeme vo vernosti Kristovi a Panne Márii.

Za redakciu Anka Gálová

13. september 2009 - 24. nedeľa cez rok B

Č1 - Hľa, Pán, Jahve, mi pomáha, kto ma odsúdi? Iz 50, 5-9a

R - Pred tvárou Pána budem kráčať v krajine žijúcich. Ž 116, 1-9

Č2 - Bratia moji, čo osoží, keď niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky?... Jak 2, 14-18

Ev - Ježiš vyšiel so svojimi učeníkmi do dedín okolo Cézarey Filipovej. Cestou sa pýtal svojich učeníkov: „Za koho ma pokladajú ľudia?“ Oni mu odpovedali: „Za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní za jedného z prorokov.“ - „A za koho ma pokladáte vy?“ opýtal sa ich. Odpovedal mu Peter: „Ty si Mesiáš.“ Ale on ich prísne napomenul, aby o ňom nerozprávali nikomu... Tiež im povedal: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“ Mk 8, 27-35

15. september 2009 - Sedembolestná Panna Mária - Patrónka Slovenska *Bolestná Matka - naša Učiteľka*

Don Bosco ako 9-ročný chlapec videl vo sne svoju budúcu úlohu - zhromažďovať opustených chlapcov a privádzať ich k Bohu. Veľmi sa toho zľakol. Vtedy mu Pán Ježiš povedal: „Neboj sa, dám ti Učiteľku a pod jej vedením sa staneš múdrom a dokážeš splniť to, čo od teba žiada!“ Tieto slová pozbudenia patria všetkým nám. Keď slávime Sedembolestnú, patrónku našej krajiny, ďakujeme Pánu Bohu za takú múdru Učiteľku, akú sme v nej dostali. Učí nás správne žiť a dávať zmysel každej bolesti v tých chvíľach, keď sme úbohí, malicherní a slabí.

20. september 2009 - 25. nedeľa cez rok B

Č1 - Striehnime na spravodlivého, lebo je nám na tarchu... Múd 2,12.17

R - Pán udržiava môj život. Ž 54, 3-8

Č2 - Lebo kde je žiarlivosť a sváry, tam je nepokoj a každé možné zlo. Jak 3, 16-4,3

Ev - Ježiš učil svojich učeníkov a hovoril im: „Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí a zabijú ho. Ale zabitý po troch dňoch vstane z mŕtvych...“ Neskôr im hovorí: „Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a sluha všetkých.“ Mk 9,30-37

27. september 2009 - 26. nedeľa cez rok B

Č1 - Keď na nich duch zostúpil, boli zachvátení. Nm 11,25-29

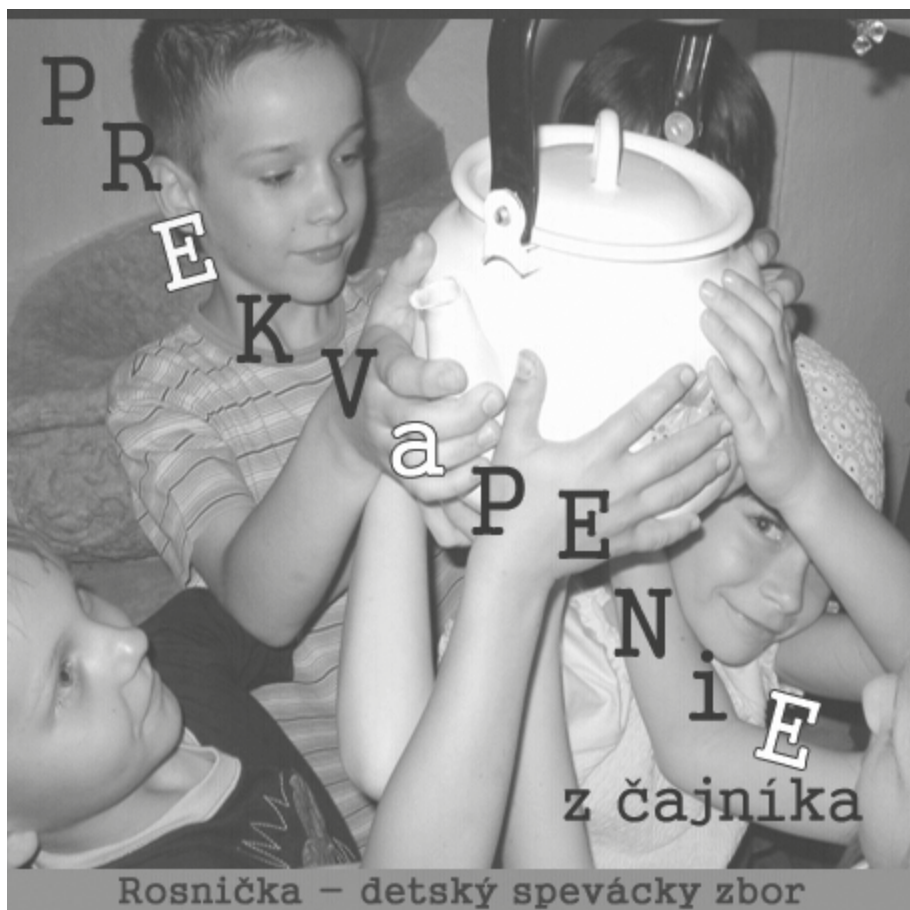
R - Rozhodnutia Pánove sú správne, potešujú srdce. Ž 19, 8-14

Č2 - A vy, boháči, plačte a kvíľte nad biedami, ktoré prichádzajú na vás. Jak 5, 1-6

Ev - „Nik kto robí divy v mojom mene, nemôže tak ľahko zle hovoriť o mne. Ved' kto nie je proti nám, je za nás.“ - Pán Ježiš hovorí, že odmeni toho, kto z lásky k nemu koná dobré skutky. - „Ak by ťa zvädzala na hriech tvoja ruka, odtni ju. Je pre teba lepšie, keď vojdeš do neba zmračený, ako s dvoma rukami ísť do pekla.“ Mk 9,38-43

9/09

Detský spevácky zbor **Rosnička** pri Piaristickej spojenej škole v Prievidzi oslavuje svoje trináste narodeniny. Pri tejto milej príležitosti sa chce podeliť so svojou radosťou a preto nahral nové CD s názvom **Prekvapenie z čajníka**. Čaká Vás na ňom 25 pesničiek, ktoré môžete poznať z detských a školských svätých omší v piaristickom kostole. Okrem nich je na CD aj multimedialná prezentácia s históriou Rosničky a malá fotogaléria.

Zakúpiť si ho môžete v piaristickom kostole každú nedeľu pred a po detskej svätej omši o 11:00 a v Piaristickej spojenej škole (na prízemí) pred a po nácviku Rosničky, ktorý býva každú stredu o 14:30. Cena je 5 eur. Zisk z predaja CD zbor Rosnička venuje Detskému hospicu Plamienok.

Ponuka z vydavateľstva DON BOSCO

FILMY PRE VÁS

Meditácie Chiary Lubichovej

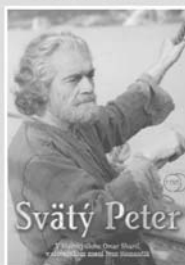
3 x CD; 200 minút
9 EUR

Klára a František

2 x DVD; 200 minút
13 EUR

Svätý Peter

2 x DVD; 200 minút
13,30 EUR

Faustína

DVD; 77 minút
10 EUR

KNIHY PRE VÁS

Nebeský šlabikár

Jednoduché básničky
o svätých a postavách
z Biblie, obrázky
a krátke životopisy.
6 EUR

Ako pokaziť dieťa desiatimi ťahmi

Dobré rady ako napraviť
zlé prvky vo výchove
dobrými.
4,20 EUR

Sprevádzanie chorých a zomierajúcich

Návod, ako skutočne
dobré sprevádzať
ťažko chorých.
10 EUR

Milovať telom a dušou

Kniha o tom, ako
prežívať šťastné
manželstvo.
9 EUR

ZÁVÄZNÁ OBJEDNÁVKA

K zásielke účtujeme poštovné.

názov knihy	počet kusov
CD Meditácie Chiary Lubichovej	
DVD Klára a František	
DVD Svätý Peter	
DVD Faustína	
Nebeský šlabikár	
Ako pokaziť dieťa...	
Sprevádzanie chorých...	
Milovať telom a dušou	

Meno a priezvisko:

.....
.....

Adresa:

.....

PSČ:

Vydavateľstvo DON BOSCO, Miletičova 7, 821 08 Bratislava 2
e-mail: objednavky@donbosco.sk, tel.: 02/555 722 26, www.donbosco.sk

konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

9/09

Farská kronika

od 25. mája 2009

do 26. júna 2009

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Matúš Rybár
Ema Petrášová
Filip Raffay
Ema Šebová
Adam Čičmanec
Jozef Billa
Andrea Cyprichová
Natália Homolová
Dominika Švábová
Matej Veterník

Blahoželáme k prijatiu sviatosti manželstva:

Mgr. Andrej Surík a Mgr. Emília Danišová
Peter Masarik a Alena Baniarová
Bc. Juraj Majerský
a Mgr. Kristína Belačková

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zomrelými:

Mária Leporisová, 90 r.
Jozef Žákovič, 76 r.
Anna Hnatová, 86 r.
Katarína Balogová, 71 r.
Anna Červeňová, 82 r.
Anna Bartolenová, 78 r.
Ivan Detko, 38 r.
Anna Foltánová, 63 r.
Bohuslava Chylová, 83 r.
Monika Žišková, 20 r.
Magdaléna Benadiková, 83 r.
Eva Šušolíková, 68 r.
Mária Vrtielová, 56 r.
Marta Gáborová, 86 r.
Ladislav Fabura, 63 r.
Eduard Stankovič, 49 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením
BÚ v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Teologický poradca:

Mgr. Martin Dado, dekan

Zodpovedný redaktor, sadzba:

Mgr. Alojz Vlčko,

e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Redaktori:

M. Melicherčíková,

A. Gálová, A. Karaková,

M. Kvetová, Mgr. P. Humajová

Kontakt:

web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej,

Mariánska 4, 971 01 Prievidza

tel.: 046 / 542 28 01

Náklady na tlač:

cca. 0,30 € (9,04 Sk)

Fotografie: titulná strana, str. 7,
19 a zadná strana - M. Melicherčí-
ková, str. 2, 4, 5 a 14 - A. Gálová,
str. 8 - súkromný archív p. Ondruš-
kovej, zadná strana dole vľavo- P.
Melicherčík, zadná strana dole
vpravo - M. Suvák

Tlač: PATRIA I., spol. s r. o.

Prievidza. Tlač registrovaná

Okresným úradom v Prievidzi pod

č. MT 1/1994.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo

výberu a úpravy príspevkov.

Rukopisy nevraciame.

12. letný žurnalistický seminár

28. august - 1. september 2009, Ružomberok

Network Slovakia, spoločenstvo katolíckych novinárov, organizovalo posledný augustový víkend v Ružomberku v poradí dvanásť žurnalistický seminár. Zúčastnilo sa ho takmer päťdesiat účastníkov, medzi ktorými nechýbali ani piati redaktori z redakcie Bartolomeja. Rozdelení do fotografickej a štylistickej sekcie si vyskúšali prácu v teréne pod dohľadom odborníkov zo slovenských médií. Okrem toho diskutovali o vzťahu cirkvi a médií s predsedom Rady pre spoločenské komunikačné prostriedky KBS Konferencie biskupov Slovenska (KBS) Mons. Stanislavom Zvolenským, ktorý v diskusii spomenul, že cirkev musí byť aktívnej-

šia vo vzťahu k médiám. O vplyve médií na rodinu a deti diskutovali s prof. Tadeuszom Zasepom, rektorom Katolíckej univerzity v Ružomberku a Viktoriou Kolčákovou, autorkou práce Mediálna výchova v rodine. (lf, av)

Sviatok sv. Bartolomeja, patróna farského kostola
slávený v nedeľu 23. augusta o 9:00

MARIÁNSKA PÚŤ 2009

